

CCR: S-a creat o incertitudine juridica în privinta existentei normative a valorii punctului de pensie (motivare)

Legea pentru aprobarea OUG 135/2020 a creat, din cauza modului defectuos de legiferare, o incertitudine juridica în privinta existentei normative a valorii punctului de pensie, apreciaza Curtea Constitutionala în motivarea hotarârii prin care a admis, partial, o obiectie de neconstitutionalitate privind actul normativ ridicata de Guvern.

"În cauza, datorita modului defectuos de legiferare, s-a creat o incertitudine juridica în privinta existentei normative a valorii punctului de pensie, ceea ce afecteaza însusi dreptul la pensie consacrat de art. 47 alin. (2) din Constitutie. Desigur, tine de optiunea legislativa exclusiva a Parlamentului stabilirea valorii concrete a punctului de pensie, însa acesta nu are îndreptatirea, în niciun caz, sa omita mentionarea valorii acestuia în conditiile în care însusi calculul pensiei se face prin raportare la valoarea unui punct de pensie. Este un element esential al întregului sistem de pensii, fara de care acesta nu ar putea functiona", se arata în motivarea publicata vineri pe site-ul Curtii Constitutionale.

CCR considera ca stabilirea valorii punctului de pensie nu este doar o chestiune tehnica, ci chiar elementul financiar central al întregului sistem de pensii publice bazat pe principiul contributivitatii.

"De aceea, în situatia data, din cauza modului de reglementare, nu este stabilita nicio valoare a punctului de pensie pâna la 1 septembrie 2021, ceea ce este inadmisibil prin perspectiva securitatii juridice în materie de pensii", se mentioneaza în documentul citat.

Curtea a retinut ca Legea nr.127/2019 privind sistemul public de pensii a stabilit initial ca, de la data de 1 septembrie 2020, valoarea punctului de pensie este de 1.775 de lei, iar ulterior, art. 42 din OUG nr.135/2020 a stabilit, pentru aceeasi data de referinta, o alta valoare - 1.442 de lei.

"Abrogarea pura si simpla prin legea critica a art. 42 din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr.135/2020 nu repune în vigoare textul initial din Legea nr.127/2019, ci creeaza, în realitate, un vid legislativ. (...) Numai daca Ordonanta de urgenta a Guvernului nr.135/2020 ar fi fost respinsa, ar fi reintrat în vigoare dispozitia de stabilire a punctului de pensie la 1.775 lei; ordonanta de urgenta fiind însa aprobata, dispozitia de abrogare din cuprinsul legii de aprobare referitoare la un text din cuprinsul ordonantei de urgenta care modifica o norma juridica din actul de baza nu repune în vigoare aceasta din urma norma juridica în redactarea anterioara modificarii realizate prin ordonanta de urgenta. Cu alte cuvinte, abrogarea modificarii nu repune în vigoare norma juridica supusa modificarii în redactarea sa anterioara acesteia", arata judecatorii constitutionali.

Ei constata ca rezulta o situatie paradoxala - solutia normativa aleasa pentru concretizarea intentiei autorilor amendamentului nu poate produce efectele juridice avute în vedere tocmai din cauza modului defectuos de redactare a textului normativ. În schimb, solutia "produce efecte juridice distonante securitatii juridice", deoarece prin abrogarea prevederii legale ce stabilea punctul de pensie la 1.442 lei se pune problema eliminarii chiar a solutiei legislative care reglementeaza valoarea punctului de pensie.

"Astfel, ar rezulta ca, în urma adoptarii legii, nu ar mai exista o valoare a punctului de pensie, cel putin pâna la data de 1 septembrie 2021, când valoarea acestuia ar deveni 1.875 lei, ci pur si simplu valori concrete ale pensiilor aflate în plata. S-ar pune problema modului în care s-ar calcula pensiile în ipoteza deschiderii dreptului la pensie ulterior intrarii în vigoare a legii criticate; astfel, acestea nu ar putea fi calculate tocmai pentru ca nu exista reglementata o valoare a punctului de pensie pentru o perioada de timp ce se va încheia la 31 august 2021", se mai mentioneaza în motivare.

În ceea ce privește modificările referitoare la data de la care personalul didactic beneficiază de drepturile salariale aferente anului 2022, CCR observa că Legea-cadru nr. 153/2017 a urmărit, pentru perioada 2019-2022, creșterea în patru etape a drepturilor salariale ale personalului plătit din fonduri publice după o formulă unică și unitară, fiecare creștere reprezentând un sfert din diferența dintre salariul de bază pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2018, ceea ce însemna o majorare în fiecare dintre cei patru ani a drepturilor salariale cu 25% din diferența dintre salariul aferent anilor 2022 și 2018.

În cazul personalului didactic s-a dorit ca drepturile salariale să urmeze o creștere în trei etape, primele două identice ca mod de calcul cu regula generală, cea de-a treia etapă diferentiindu-se prin faptul că, în esență, cuprinde o creștere devansată aferentă etapelor 3 și 4 din reglementarea comună.

"Având în vedere regulile de tehnică legislativă, abrogarea art. 43 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 135/2020 nu repune în vigoare dispoziția potrivit căreia cadrele didactice beneficiază începând cu 1 septembrie 2020 de salariile de bază prevăzute de lege pentru anul 2022. (...) Din contra, abrogarea operată produce un vid legislativ care ar avea drept consecință fie imposibilitatea acordării salariilor de bază la nivelul anului 2022, nici măcar de la 1 ianuarie 2022, cadrele didactice rămânând astfel cu salariile aflate în plată în prezent, fie lipsirea de consistență normativă a normei speciale de la art. 38 alin. (4) din Legea-cadru nr. 153/2017 și revenirea la regula comună [art. 38 alin. (4) din Legea-cadru nr. 153/2017], ceea ce ar impune acordarea etapei a 3-a de creștere a salariilor de la 1 ianuarie 2020, dată deja depășită", se menționează în motivare.

Judecătorii constituționali constată că situația normativă este foarte confuză odată cu abrogarea art. 43 din OUG nr. 135/2020, ceea ce generează o insecuritate juridică ce are implicații asupra dreptului la salariu al personalului didactic. Prin urmare, art. I pct. 9 din legea criticată încalca art. 1 alin. (5) prin raportare la art. 41 din Constituție.

"Întrucât viciul de neconstituționalitate constatat privește în mod exclusiv elemente de conținut proprii legii de aprobare, Curtea reține că art. 42 și 43 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 135/2020 au rămas în fondul activ al legislației. În cadrul procedurii de reexaminare, revine Parlamentului competența de a infirma/confirma, în termeni clari și neechivoci, atât valoarea punctului de pensie stabilită prin art. 42 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 135/2020, cât și etapizarea creșterii drepturilor salariale pentru personalul didactic stabilită prin art. 43 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 135/2020", subliniază CCR.

Curtea Constituțională a admis, pe 13 ianuarie, obiectia de neconstituționalitate și a constatat că sunt neconstituționale dispozițiile art. I pct. 8 și 9 din Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului 135/2020 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2020, modificarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri bugetare.

De asemenea, CCR a respins, ca neîntemeiată, obiectia de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. I pct. 1-6 din Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului 135/2020 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2020, modificarea unor acte normative și stabilirea unor măsuri bugetare sunt constituționale în raport cu criticile formulate.